

DOMÁCNOSTI NA SLOVENSKU ŠETRIA VÝRAZNE MENEJ AKO PRIEMER EUROZÓNY

Domácnosti v eurozóne (EA) usporili v Q1 2024 najväčšiu časť svojho disponibilného príjmu od Q2 2021, kedy museli pre covidové obmedzenia šetriť.

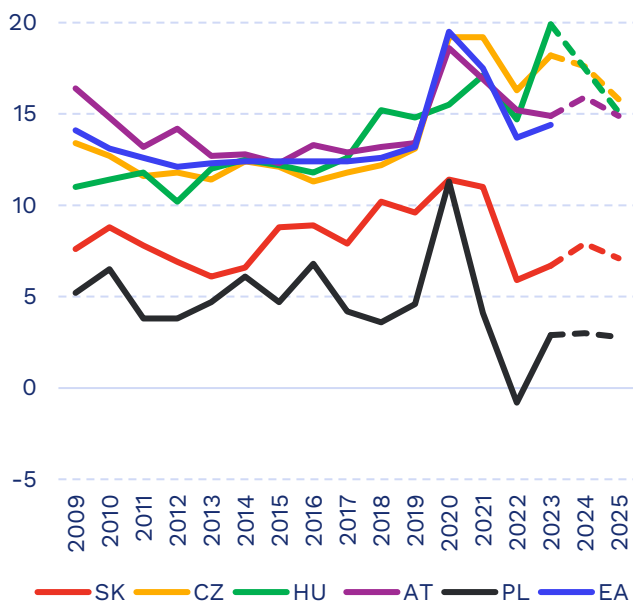
- V prvom kvartáli 2024 miera úspor v eurozóne stúpila na 15,3 % disponibilného príjmu (celkový príjem domácností očistený od daní, odvodov a dlžných úrokov). Pomohol najmä rast príjmov (+2,1 %), ktoré podľa Eurostatu rástli rýchlejšie než spotreba (+0,8 %).
- Minulý rok priemer eurozóny predstavoval 14,4 %, pričom na Slovensku to bola menej ako polovica (6,7 %). Domácnosti na Slovensku by podľa prognózy AMECO mali tento rok zvýšiť svoje úspory na 7,9 %. Makroekonomická prognóza Inštitútu finančnej politiky Ministerstva financií SR je o niečo konzervatívnejšia a miera úspor by podľa nej mala byť až do roku 2027 medzi 6,4 a 6,6 %.
- V Česku, Maďarsku a Rakúsku sporia domácnosti viac ako je priemer EA (Graf 1). Naopak, menej sa sporí v Poľsku, kde sú úspory dlhodobo nižšie aj v porovnaní so Slovenskom. Jedným z dôvodov výrazných rozdielov v mierach úspor medzi krajinami sú odlišnosti v dôchodkových systémoch, ktoré do istej miery znižujú porovnateľnosť dát.

SLOVENSKO V INOVÁCIÁCH ZAOSTÁVA ZA OSTATNÝMI KRAJINAMI EURÓPSKEJ ÚNIE

Medziročný rast SR v hodnotení inovácií pre rok 2024 bol rýchlejší (+1,6 bodu) ako rast priemeru štátov EU27 (+0,6 bodu). Slovensko napriek tomu v rebríčku kleslo bližšie k chvostu EÚ (Graf 2).

- European Innovation Scoreboard hodnotí celkové skóre inovačnej výkonnosti krajín na základe 32 ukazovateľov zachytávajúcich široké spektrum aktivít a faktorov súvisiacich s inováciami.
- Hodnotenie vzniklo v roku 2017 s tým, že priemer EU27 bol určený ako východisko pre porovnávanie krajín (100 bodov). Slovensko vtedy malo 69 bodov. Za celú 7-ročnú existenciu hodnotenia sa priemer EU27 posunul o 10 bodov na 110. V rovnakom období sa Slovensko posunulo len o 2,6 bodu (na 71,6).
- Pokiaľ ide o medziročné zmeny, Slovensko si aktuálne najviac polepšilo v oblasti prepojení (z 65,8 na 74,9 bodu). Patria sem inovatívne malé a stredné podniky, vedecké publikácie na verejnosúkromnej báze a mobilita práce vo vede a technike.
- Naopak, najväčší pokles sme oproti roku 2023 zaznamenali v oblasti ľudských zdrojov (z 91,1 na 81,5 bodu). Táto oblasť sleduje počet nových doktorandských študentov, populáciu s ukončeným štúdiom tretieho stupňa a populáciu zapojenú do celoživotného vzdelávania.

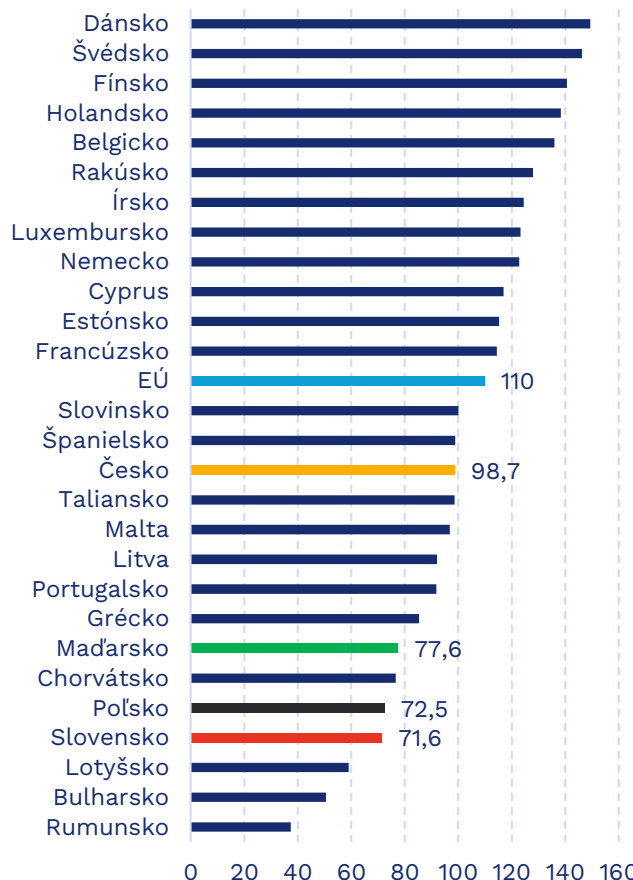
Graf 1: Miera úspor domácností vyjadrená v percentách disponibilného príjmu

Poznámka: prerušované čiary predstavujú prognózu

Zdroj: AMECO

Graf 2: Skóre inovačnej výkonnosti štátov EÚ pre rok 2024

PROGRAMOVÉ VYHLÁSENIE VLÁDY SR MÁ PRVÝKRÁT V HISTÓRII ODPOČET PLNENIA

Vládny kabinet schválil 10. júla 2024 celkovo 239 strategických cieľov z Programového vyhlásenia vlády (PVV).

- Každý rezort si precizoval strategické ciele podľa časového hľadiska, a to z krátkodobého (73), strednodobého (101) a dlhodobého (65). – Tabuľka 1
- V nasledujúcich mesiacoch si rezorty zvolia vhodné ukazovatele výkonnosti, ktorými bude možné merať plnenie stanovených strategických cieľov.
- Vláda sa chce venovať 48 oblastiam v rámci fungovania štátu. Tieto oblasti sú rozdelené medzi všetky rezorty, ktoré budú za ich plnenie zodpovedať.
- V novembri vláda zhodnotí svoje doterajšie napĺňanie Programového vyhlásenia vlády a posun v jednotlivých ukazovateľoch.
- Strategické ciele, ktoré vyplývajú zo záväzkov PVV, bude v priebehu roka v spolupráci s rezortami monitorovať aj Inštitút pre stratégie a analýzy (ISA).

CESTOVATEĽSKÁ AKTIVITA SLOVENSKA RASTIE

Vlani obyvatelia Slovenska cestovali výrazne viac ako v roku 2022. Uskutočnili 11 miliónov ciest, pričom rekord 12,1 miliónov z roka 2019 zrejme prekonajú už tento rok (Graf 3).

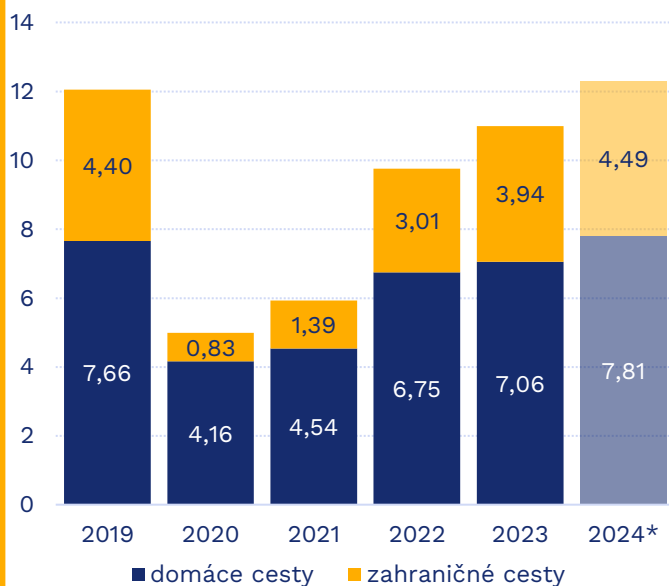
- Obyvatelia Slovenska vycestovali v minulom roku na súkromnú cestu s prenocovaním o 12,7 % častejšie ako v roku 2022. Oproti doterajšiemu rekordnému roku 2019 je to o 8,8 % menej.
- V roku 2019 cestovalo 3,4 mil. obyvateľov Slovenska vo veku nad 15 rokov a vôbec necestovalo 1,1 mil. osôb. Minulý rok cestovalo 2,7 mil. a necestovalo 1,9 mil. obyvateľov. Najčastejším dôvodom necestovania boli finančné a zdravotné dôvody, či nedostatočná motivácia k dovolenke. Obavy z bezpečnosti ako dôvod poklesli na deväťročné minimum.
- Väčšinu ciest počas minulého roka (64 %) tvorili domáce pobyty, najmä do regiónov Bratislavy, Vysokých Tatier a Liptova.
- Počet domácich ciest rástol medziročne o 4,5 %, zatiaľ čo počet zahraničných ciest až o 31,1 %.
- Najnavštevovanejšou krajinou bolo tradične Česko s 880-tisíc pobytmi, nasledované Chorvátskom s viac ako 424-tisíc cestami. Medzi ďalšie v poradí patrili Maďarsko, Taliansko, Poľsko a Rakúsko (Tabuľka 2).
- Na dlhšie pobyty sa cestovalo najmä do Turecka, Grécka, Chorvátska a Španielska. Priemerná dĺžka pobytu v zahraničí bola 6 noci.
- V roku 2024 by mali súkromné cesty podľa odhadu svetovej organizácie cestovného ruchu (UNWTO) prekonať maximum z rekordného roka 2019 o 2 %.

Tabuľka 1: Priority z Programového vyhlásenia vlády

Priority podľa časového hľadiska	Počet
Krátkodobá priorita (do 1 roka)	73
Strednodobá priorita (do 3 rokov)	101
Dlhodobá priorita (presahujúca volebný cyklus)	65
SPOLU	239

Zdroj: ISA

Graf 3: Realizované cesty Slovákov za osobným účelom s prenocovaním (počet v miliónoch)

* prepočet ISA podľa UNWTO odhadu celosvetového rastu cestovného ruchu 2 % nad úroveň roka 2019

Tabuľka 2: Top zahraničné cestovné destinácie Slovákov v roku 2023

Krajina	Počet ciest a ich % podiel	Počet prenocovaní a ich % podiel	Priem. dĺžka pobytu
Česko	879 867 (22,3 %)	3 361 768 (14,6 %)	3,8 dňa
Chorvátsko	424 241 (10,8 %)	3 262 766 (14,1 %)	7,7 dňa
Maďarsko	351 432 (8,9 %)	991 143 (4,3 %)	2,8 dňa
Taliansko	299 790 (7,6 %)	1 727 473 (7,5 %)	5,8 dňa
Poľsko	238 023 (6,0 %)	668 564 (2,9 %)	2,8 dňa
Rakúsko	218 403 (5,5 %)	710 611 (3,1 %)	3,3 dňa
Turecko	200 352 (5,1 %)	1 747 532 (7,6 %)	8,7 dňa
Grécko	166 508 (4,2 %)	1 375 090 (6,0 %)	8,3 dňa
Španielsko	158 223 (4,0 %)	1 223 159 (5,3 %)	7,7 dňa